МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ОСВІТИ

Збірник матеріалів

XXVI підсумкової науково-практичної конференції викладачів

22 лютого 2024

Київ 2024

УДК 061.3(063)

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ОСВІТИ: Збірник матеріалів XXVI підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ / За заг. ред. М.В. Трофименка. Київ: МДУ, 2024. 406 с.

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет вченою радою Маріупольського державного університету (протокол № 11 від 22.04.2024)

Редакційна колегія:

Голова Трофименко М..В., ректор МДУ, кандидат політичних наук, професор;

Члени редколегії
Балабаниць А.В., доктор економічних наук, професор;
Безчотнікова С.В., доктор філологічних наук, професор;
Булатова О.В., доктор економічних наук, професор;
Задорожня-Княгницька Л.В., доктор педагогічних наук, професор;
Іванець Т. М., голова Ради молодих вчених МДУ, кандидат політичних наук;
Константинова Ю. В., кандидат історичних наук, доцент;
Омельченко В.Я., доктор економічних наук, професор;
Павленко О.Г., доктор філологічних наук, професор;
Романцов В.М., доктор історичних наук, професор;
Сабадаш Ю. С., доктор культурології, професор;
Тарасенко Д. Л., доктор економічних наук, професор;
Толпежніков Р.О., доктор економічних наук, професор.

Збірник містить матеріали XXVI підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ, яка відбулася 22 лютого 2024 року в Маріупольському державному університеті.

У матеріалах висвітлені актуальні проблеми розвитку міжнародних відносин та зовнішньої політики, філософії та соціології, історії, економіки та менеджменту, права, екології, кібербезпеки, документознавства, культурології, журналістики, філології, літературознавства, методики викладання, педагогіки та психології.

Видання адресоване науковцям, викладачам, аспірантам та здобувачам вищої освіти, а також усім, хто цікавиться сучасними проблемами науки та освіти.

Редакція не несе відповідальності за авторський стиль тез, опублікованих у збірнику.

© Маріупольський державний університет, 2024

Поклад Таїсія
старший викладач кафедри романо-германської філології
Маріупольський державний університет

ПРОВЕДЕННЯ СЕМЕСТРОВИХ ФОРМ КОНТРОЛЮ НА ПЕРЕКЛАДАЦЬКИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЯХ (ПЕРША МОВА – ІТАЛІЙСЬКА)

Семестровий контроль є важливою частиною навчального процесу здобувачів вищої освіти. Це вид підсумкового контролю, який має обов'язково виявити рівень засвоєння здобувачем навчальної дисципліни або її окремої логічної завершеної частини. Така форма контролю допомагає викладачу побачити процес опанування спеціальністю, яку засвоює здобувач вищої освіти, подивитись на рівень вивчення теоретичного та практичного матеріалу та майстерність використання знань з навчальної дисципліни, відносно якої проводиться контроль.

На перекладацьких спеціальностях підсумковий семестровий контроль може здійснюватися у формах заліку або іспиту.

Залік, спираючись на наш досвід, частіше за все проводиться одразу після закінчення навчальної дисципліни. Він базується на результатах завдань, які виконував здобувач протягом навчання, на частоті відвідування лекційних занять, на роботі здобувача вищої освіти на семінарських заняттях, на результатах проєктів та індивідуальних завдань, курсової роботи тощо. Подекуди заліки можуть складатися тільки за результатами навчального процесу, проте це не означає, що в кінці семестру викладач не проведе усну співбесіду або письмовий контроль за білетами [3].

Нерідко здобувачі та викладачі можуть ставитись до заліку як до другорядної та малозначної форми контролю, адже, технічно, у здобувача освіти є можливість скласти залік без кінцевого контролю. На нашу думку, очевидна позитивна сторона заліку в тому, що його складання суттєво швидше, ніж складання іспиту, але на відміну від іспиту, складання заліку розкриває певну проблематику в питаннях компетентності у знаннях здобувача. Через можливість складання заліку без кінцевої форми контролю не можна остаточно стверджувати рівень знання та засвоєння матеріалу у здобувача, адже складання іспиту вимагає повторення всього вивченого матеріалу в семестрі, а залік може цього не передбачати.

Проведення іспиту як форми підсумкового контролю на перекладацьких спеціальностях має за мету перевірити теоретичні знання здобувачів вищої освіти та виявити навички застосування отриманих знань на практиці. Практична сторона іспиту є дуже

важливою стороною для перекладача, адже сама робота перекладача передбачає володіння мовою на дуже високому рівні, а також передбачає вміння професійної обробки тексту або усної інформації.

Іспит надає можливість здобувачу у короткий проміжок часу осмислити весь пройдений матеріал у цілому та сконцентрувати свою увагу на ключових моментах програми. Форма іспиту контролюється та обирається кафедрою та викладачем дисципліни.

Наразі на перекладацьких спеціальностях викладачі використовують два основних типи іспитів: усний, без іспитових білетів і більш поширений – письмовий іспит, який передбачає білети з питаннями та завдання на роботу з перекладом невеликого тексту. На нашу думку, викладачі частіше за все використовують ці типи іспитів комплексно, намагаючись охопити як граматичну, так і мовленнєву сторону вивченого матеріалу [1; 2].

За нашим досвідом, усний іспит на перекладацьких спеціальностях проводиться не часто і, загалом, частіше такий іспит не йде нерозривно від письмового іспиту, а саме використовується в роботі комплексно, разом з письмовим. Проте, якщо викладач обирає таку форму іспиту, то проводиться такий іспит приблизно так: здобувачу освіти дають на обдумування певне питання і дається деякий час на підготовку відповіді. Після обдумування, здобувач має розкрити своє питання в усній формі настільки, наскільки дозволяє йому його рівень підготовки. В залежності від відповіді, викладач може ставити уточнюючі питання або розширяти поставлене запитання, щоб розглянути широту знань здобувача чи допомогти йому у випадку, якщо він не дуже добре орієнтується у поставленому питанні.

Основна перевага усного іспиту полягає у тому, що завдяки такому типу іспиту викладач має можливість отримати широке уявлення про якість підготовки здобувача. Однак, усний іспит не бажано проводити у тих випадках, коли за мету ставиться перевірка засвоєння практичної частини матеріалу. На нашу думку, усні іспити краще проводити на старших курсах, адже на начальному етапі навчання необхідно засвоїти іноземну мову та вміти граматично правильно передавати її як письмово, так і усно, а отже іспит-бесіда для молодших курсів не є підходящим варіантом для форми контролю.

Другий тип іспиту – письмовий – є найбільш вживаним та загальновідомим. Такий тип іспиту передбачає особливу увагу до складання питань у білеті. В білетах необхідно намагатись рівномірно та різнобічно підбирати питання, охоплюючи всю повноту вивченого матеріалу, адже саме такий підхід сприяє всебічному огляду знань здобувача. Загалом, письмовий іспит не має включати бесіду зі здобувачем освіти, але, як показує практика, письмовий іспит включає в себе частину з опитуванням здобувача, тому що перекладацькі спеціальності часто передбачають частину іспиту з невеликим текстом, який необхідно перекласти та обговорити з екзаменатором. Окрім цього, в такому іспиті можливі випадки

задавання додаткових запитань та завдань, з таких же само причин, як і у усних іспитах [1; 2].

Зазначимо, що в нашій практиці використовуються елементи як письмового, так і усного іспитів комплексно, адже, на нашу думку, такий підхід найбільше розкриває потенціал здобувача та рівень його поточних знань. Також, необхідно зазначити, що для здобувачів молодших курсів актуально використовувати форму контролю з більшою письмовою частиною, ніж усною, тому що для них важливіше вивчити мову та вміти граматично в ній орієнтуватись, тоді як старші курси, які вже мають бути на високому рівні засвоєння іноземної мови, повинні вміти правильно розмовляти, чітко формувати свої думки та розуміти не тільки письмові тексти, але й співрозмовника.

Отже, як зазначалось вище, підсумковий семестровий контроль – це важлива складова навчального процесу. Така форма контролю допомагає викладачам оцінити рівень знань здобувачів освіти та подивитись, наскільки вправно вони можуть користуватись набутими навичками.

Література

1. Поклад Т.М. Робоча програма навчальної дисципліни «Практика перекладу з італійської мови» для здобувачів вищої освіти ОП «Філологія. Переклад (італійська)». Київ, 2023. 17 с.

2. Поклад Т.М. Робоча програма навчальної дисципліни «Практичний курс італійської мови» для здобувачів вищої освіти ОП «Переклад (італійська, англійська мови)». Київ, 2023. 26 с.

3. Положення про організацію контролю та оцінювання успішності навчання здобувачів вищої освіти у Маріупольському державному університеті. URL: https://mu.edu.ua/storage/MSU/Ucheb/normativnye/2021/polozhennja_pro_organizaciju_kontrolju_ta_ocinjuva.pdf (дата звернення: 28.12.2023)

Tetiana Rozumna,
Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Associate Professor of
English Philology Department
Mariupol State University

TEACHING ENGLISH IN EMERGENCIES

With a full-scale invasion of 2022 we live and study in the state of emergency. No matter